

CONCEPT CONCEPT 13-1-2016

Werkplan Aardbevingen 2016 Gemeente Ten Boer

INHOUDOPGAVE

H1 Inleiding	2
1.1 Opgave aardbevingen in Ten Boer	2
1.2 Situatie aardbevingen in Ten Boer	3
1.3 Uitgangspunten en doelstellingen	4
1.3.1 Uitgangspunten	4
1.3.2 Doelstellingen	4
H2 Activiteiten 2016	5
2.1 Parallele activiteiten	5
2.2 Concrete opgaven en werkzaamheden 2016:	6
2.3 Landbouw en andere bedrijvigheid	8
H3 Organisatie uitvoering	9
3.1 Organisatie	9
3.2 Communicatie	9
3.3 Financiën PM	10
BIJLAGE: Voorstel organogram aardbevingen Gemeente Ten Boer	11

H1 | Inleiding

1.1 Opgave aardbevingen in Ten Boer

De gemeente Ten Boer staat net als de andere “aardbevingsgemeenten” voor een enorme opgave. En alles wat op de gemeente afkomt is nieuw, het is pionieren. Maar de gemeente Ten Boer staat daar niet alleen voor.

De beving van Huizinge in 2012 lijkt de ‘wake up call’ te zijn geweest om te komen tot een grootschalige, samenhangende aanpak van schadeherstel, versterking en verbetering (de zgn ‘drieslag’). In 2015 is een gezamenlijke overheidsdienst, de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) opgericht die de spil gaat vormen in de (gebiedsgerichte) aanpak van herstel, preventie en benutten van kansen.

De afstemming tussen NCG en gemeenten krijgt sinds eind 2015 vorm. In de regio wordt gewerkt met clusters van gemeenten. Ten Boer maakt deel uit van het cluster BTW: Bedum, Ten Boer, Winsum.

Ten Boer zal ook nauw samenwerken met de toekomstige fusiegemeente Groningen en gebruik maken van de inmiddels opgebouwde kennis, ervaring en organisatie. De organisatie zal hier op ingericht worden.

Ook in 2016 zal nog veel in beweging zijn en zullen de inzichten zich steeds blijven ontwikkelen. Ook daarop zal Ten Boer moeten inspelen. Dit werkplan 2016 voor alle aardbevingsgerelateerde activiteiten kan een instrument zijn om daar goed op te anticiperen

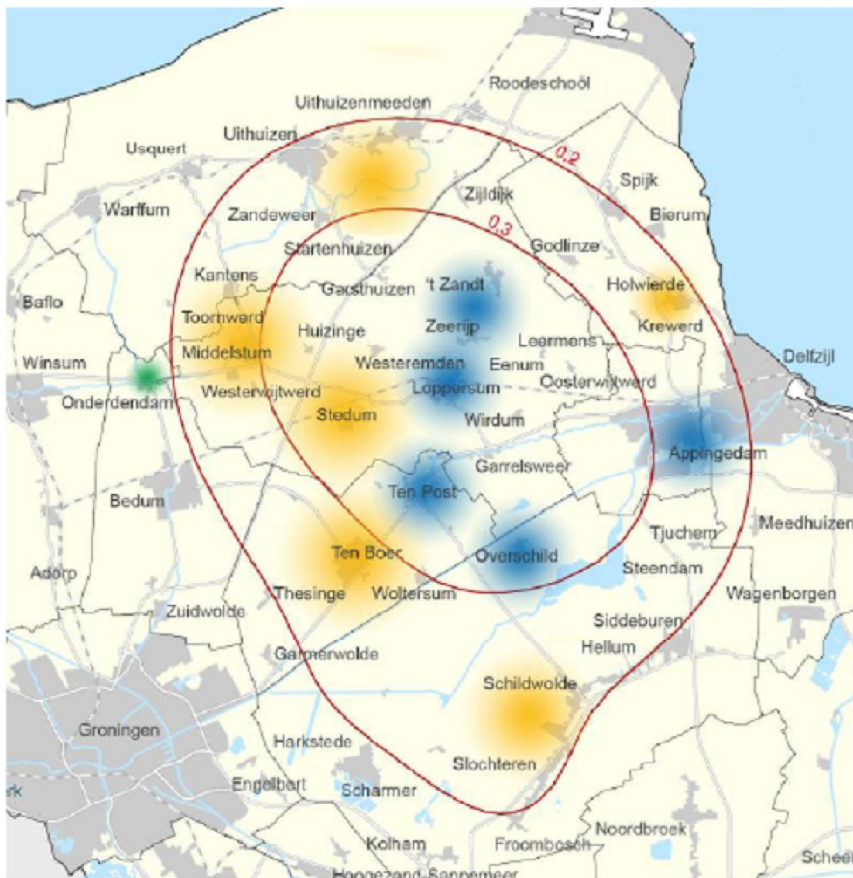
Een deel van de gemeentelijke activiteiten in relatie tot de aardbevingen valt binnen de reguliere werkzaamheden (zoals veiligheid, economie, juridische ondersteuning). Dit werkplan benoemt de uit te voeren werkzaamheden, gaat in op de gewenste organisatie en geeft een inschatting van de personele en materiele inspanningen die niet als regulier kunnen worden betiteld en vertaalt dit naar extra benodigde formatieve inzet voor 2016.

PM: inschatting fte's evt. o.b.v. nadere verkenning.

1.2 Situatie aardbevingen in Ten Boer

Voor aardbevingsmaatregelen in Ten Boer is onder meer relevant:

- Het grootste deel van de gemeente Ten Boer ligt binnen de 0,3 resp 0,2 contour volgens de nieuwe KNMI kaart (buitenste contour op onderstaande kaart uit het MJP);
- De contouren van seismische dreiging blijven veranderen a.g.v. voortschrijdend inzicht en onderzoek maar waar het gaat om de `kern` van het aardbevingsgebied verandert er weinig.
- De MJP aanpak is “van binnen naar buiten” omdat de risico’s het grootst zijn in de kern van het gebied. Dat betekent voor de gemeente Ten Boer dat de gebiedsgerichte aanpak hier direct als in 2016 concreet vorm krijgt.
  - In de 1e ronde (januari 2016) start de aanpak voor Ten Post.
  - Medio 2016 start de aanpak voor de kern Ten Boer.
  - Na nader overleg zal evt. ook cluster Woltersum in de 2^e ronde een gerichte aanpak krijgen.

Figuur 2: prioritaire gebieden in fase 1 (blauw) en fase 2 (geel) en maximale grondversnellingscontouren 0,3 g en 0,2 g ($1g=9,81m/s^2$). Onderdendam (groen) is reeds in ontwikkeling. Bron: NCG, maximale grondversnellingscontouren en KNMI)

- Ook de inzichten in de ‘weerbaarheid’ van gebouwen ontwikkelen zich verder. Bijv. gestapelde bouw lijkt momenteel relatief kwetsbaar; veel verdiepend onderzoek zal nodig zijn, maar Ten Boer telt een beperkt aantal gebouwen met 3 bouwlagen.
- Voor de agrarische sector/bebouwning is speciale aandacht nodig.

1.3 Uitgangspunten en doelstellingen

1.3.1 Uitgangspunten

Dit werkplan 2016 zal uitgaan van:

- de witte NPR die sinds 1 januari 2016 geldt (rekenregels en pga-kaart);
- het MJP van de NCG (versie 16 december 2015) qua inhoud en opbouw;
- het aardbevingsbestendig maken van de gemeente in het tempo dat door de NCG wordt beoogd (een termijn van 5 tot 10 jaar).

1.3.2 Doelstellingen

De gemeente Ten Boer streeft met dit Werkplan Aardbevingen 2016 de volgende doelstellingen na:

- De gemeente Ten Boer kan instaan voor de veiligheid van inwoners en ondernemers;
- De gemeente Ten Boer kan voortdurend duidelijkheid bieden over vigerende toetsingskaders;
- Gemeente Ten Boer en NCG werken nauw samen in de gebiedsgerichte aanpak in de 1^e en 2^e schil. Ze stemmen hun rollen en taken goed af: NCG heeft de regie- en coördinatierol en ondersteunt en adviseert de gemeente, waarbij de gemeente altijd haar eigen verantwoordelijkheid zal houden en daarbij ook eigen gemeentelijke taken heeft;
- Een transparante en vlotte schade-afhandeling door goede afstemming tussen gemeente Ten Boer / NCG / NAM;
- Een rechtvaardige afhandeling (individuele situatie bepaalt toepassing van regelingen, gelijke aanpak in vergelijkbare situaties).
- De ruimtelijke en economische ontwikkeling in de gemeente Ten Boer zet onverminderd door; eventuele negatieve gevolgen van aardbevingen worden volledig gecompenseerd.
- Aardbevingsmaatregelen worden zoveel mogelijk gecombineerd met nieuwe kansen creëren.
- De gemeente Ten Boer streeft naar optimale ruimtelijke kwaliteit door bij ingrepen/ maatregelen een gebiedsgerichte aanpak te hanteren waarin de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde worden geborgd.

H2 | Activiteiten 2016

2.1 Parallele activiteiten

De aardbevingsgerelateerde werkzaamheden in de gemeente Ten Boer zullen in ieder geval geprioriteerd moeten worden om de meeste urgente zaken afdoende te regelen. Ondertussen moet de gemeente ook vooruit kijken naar de langere termijn (circa 10 jaar volgens het uitgangspunt dat de gemeente dan aardbevingsbestendig moet zijn). De ligging van de gemeente Ten Boer binnen de 0,2 contour maakt dat hier de gebiedsgerichte aanpak centraal staat. Het accent komt op de korte termijn vooral te liggen op *veiligheid, communicatie* en *voorbereiding van de gebiedsgerichte aanpak*.

De gemeente zal werken langs verschillende sporen:

1. Gebiedsgerichte aanpak: de gemeente en Gebiedsmanager van de NCG zorgen ervoor dat samen met alle andere betrokken organisaties in een bottom-up werkwijze een gebiedsplan en gebiedsversterkingsplan met projectenlijst tot stand komt dat uitgevoerd kan worden.
  - De NCG en gemeente formeren begin 2016 een stuurgroep en projectstaf om alle gebiedsgerichte werkzaamheden te organiseren.
  - Afstemming en samenwerking vindt waar nodig plaats met het BTW cluster
2. Voorbereiding op eventuele calamiteiten zodat de gemeente adequaat kan handelen (korte termijn).
3. Ondersteuning bij schadeafhandeling van bewoners en ondernemers. Het centrum Veilig Wonen (CVW) handelt de schadeprocedures af (en in complexe situaties het NCG), maar dit vergt ook monitorende inzet van de gemeente zelf.
4. Preventie, het voorkomen van calamiteiten in en rondom (eigen) gebouwen (inrichting van gebouwen aardbevingsbestendig maken en High Risk Building Elements (HRBE's) aanpakken om te voorkomen dat ze van het gebouw af vallen (met prioriteit in bijvoorbeeld drukke straten).
5. Voorbereiding van constructieve versterking van gebouwen en infrastructuur (onderzoek en uitwerken van pilots).
6. Het concreet inhoud geven aan de plus op herstel, preventie en versterking: kansrijk Ten Boer

2.2 Concrete opgaven en werkzaamheden 2016:

ONDERWERP	TAAK GEMEENTE
Gebiedsgerichte aanpak Ten Post en Ten Boer	gebiedsvisie opstellen, input/begeleiding gebiedsgerichte aanpak door NCG
<p>Gebiedsvisie bevat: visie, gebiedsopgave vanuit perspectief van alle verantwoordelijke partijen.</p> <p>De gebiedsvisie moet in elk geval bevatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beleid woningvoorraad (ivm demografische ontwikkelingen); • evt. aanleiding voor stedenbouwkundig ingrepen; • functies cultureel erfgoed; • organisatie van de zorg; • (agrarische) bedrijfsontwikkeling; • aandacht voor stads- of dorpsgezichten en landschap • hoofdlijn voor veiligheid van gebouwen en de openbare ruimte (uitwerking op pandniveau volgt in gebiedsversterkingsplan); • ondersteuning sociale structuur en netwerken • energietransitie. 	<p>Gemeente heeft beleidsregie / voortouw bij opstellen gebiedsvisie (pag. 41 MJP versie 16 dec 2016).</p> <p>NB: waardering en aanwijzing!</p>
<p>Concretisering en verfijning v/d gebiedsvisie in gebiedsversterkingsplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plan van aanpak voor het plangebied • definitie gebiedsopgave • projectenlijst. <p>Bottom-up werkwijze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gesprekken individuele eigenaren -> van dorp, naar straat, naar huis/gebouw. • bij overeenstemming -> concrete vertaald naar uitvoeringsprogramma. 	<p>Gemeentelijke inzet is onderdeel van een gezamenlijke aanpak: gemeente, NCG en school- en zorgbesturen, monumentenorganisaties, brancheorganisaties, ondernemers, corporaties en het CVW.</p> <p>(NCG stelt de gemeente in staat om haar rol als beleidsregisseur op gebiedsniveau te vervullen.)</p>
Project uitvoering (regie bij CVW)	toezicht gemeente (en NCG)
Communicatie (gebied/dorp, blok/straat, per pand)	Samenspel NCG/Gemeente
Calamiteiten en veiligheid	
Calamiteitenorganisatie op orde	burgemeester verantw. & ambtelijke ondersteuning, taken gemeentelijke kolom VRG, input incidentbestrijdingsplan (wordt herijkt), extra inhoudelijke inbreng naar VRG i.v.m. scenariobouw
Beoordeling en aanpak directe risico's/HRBE's	beoordelen onderzoek, reageren op meldingen, prioriteringsplan opstellen en uitvoeren, ook eigen gebouwen
Schadeherstel	
Bijdragen aan adequaat schadeherstel door CVW	monitoring/vlot trekken voortgang, doorverwijzen naar Cie Bijz. Sit.(multiproblematiek), vergunningverlening, halfjaarlijks beoordelen schadeprotocol
Ondersteuning MKB bedrijven en ZZP-ers met schade	verwijzen naar op te richten bedrijvenloket

Ondersteuning burgers met schade	verwijzen naar op te richten burgerloket
Schadeherstel eigen gebouwen	communicatie met gebruikers (protocol afspreken)
Schadeherstel aan rijks/gem. monumenten	VTH taken, beoordeling aanpak herstelmaatregelen
Preventie en/of versterking	
Inventarisatie (ondergrondse) infra en calamiteitenroutes	onderzoek kritisch volgen en input leveren Regionaal Platform Infrastructuur
Inventarisatie eigen gebouwen	inspectie veiligheid alle CC1,2 en 3 gebouwen, communicatie met gebouwengebruikers, afstemming eigen onderhoudsprogramma op versterkingsplan
BRZO bedrijven in gemeente?	VTH taken
Agrarische bedrijven	VTH taken, input in overlegplatform
Overige woningen corporatiebezit (buiten Ten Boer en Ten Post)	overleg actuele prestatie/afspraken, regie bij wijk/gebiedsaanpak
Particuliere woningvoorraad (buiten Ten Boer en Ten Post)	Handhaving op bouwbesluit (betreft beleidswijziging), comm. "Heft in eigen handen", regie bij wijkaanpak
Energiezuinig maken woningvoorraad (nul op de meter)	kritisch volgen en input in stuurgroepen en programma's
Panden met achterstallig onderhoud / rotte kiezen	gecoördineerde aanpak multiproblematiek, doorverwijzen naar Cie Bijz. Sit., handhaving op Bouwbesluit, acute veiligheidssituaties oppakken
Indien gestapelde (3 hoog) bouw	onderzoek "Hoogbouw" kritisch volgen en input leveren, communicatie met bewoners/eigenaren bij (evt. uitvoering n.a.v.) onderzoek
Inspectie scholen/gymzalen en uitvoering preventie/versterking	gemeente eigenaar schoolgebouwen of zelft. stichtingen?, communicatie met schoolbesturen, ouders/verzorgers, tijdelijke huisvesting voor te versterken scholen, input leveren aan stuurgroep Onderwijs
Inventarisatie CC2 en CC3 gebouwen	kritisch volgen en input leveren.
Inventarisatie t.b.v. cultuurhistorische waardenstelling	Inventarisatie beeldbepalende panden, verkenning jur. verankering voor nw erfgoed samen met NCG (erfgoedmonitor), beoordeling versterkingsmaatregelen
Uitvoering VTH taken Drieslag aardbevingen	Bevoegd gezag > opdrachtgeverschap ODG, input Regionaal Kwaliteitsteam,herijking VTH beleid
Aardbevingsbestendig bouwen in nieuwbouw	zelf ontwikkelaar (eigen gebouwen ook ivm herindeling), aanpreekpunt voor ontwikkelaars
Economische plus / kansrijk Ten Boer	
aansluiting arbeidsmarkt bij herstel-en versterkingsopgave	uitvoerder participatiewet, input in Bouwplaats Noord en Arbeidsmarktregio e.d.
innovaties in herstel- en versterkingsopgave	communicatie met burgers en bedrijven (en onderwijs) over energetisch en levensloopbestendig bouwen etc.
investeerders aantrekken en vasthouden	communicatie met bedrijven (bedrijvencontactfunctionaris?)
verbeteren economische structuur zwaluwstarten EB	portefeuillehouder economie cluster BTW en/of gem. Groningen in stuurgroepen NCG, acties uit Stuurgroepen Regionale Economie en Energietransitie uitvoeren;
Internationale Bouwtentoonstelling	Pm
Overig /algemeen	

actualisatie/opstellen MJP NCG 2017-2021	leveren input vanuit cluster BTW en i.s.m. gemeente Groningen
advisering bestuur/ portefeuillehouder	adviseren eigen bestuur / BTW bestuur / gem. Groningen
	beoordeling aardgaswinningsplan minister en beroepsproc. (wettelijk adviesrecht)

2.3 Landbouw en andere bedrijvigheid

Gebouwen en installaties van (agrarische) bedrijven in de gemeente zijn mogelijk kwetsbaar zijn bij aardbevingen.

De eigenaren hebben in principe een eigen verantwoordelijkheid om schade te melden, inspecties te laten uitvoeren en te handelen naar aanleiding van de bevindingen (aanpassing, versterking of evt. sloop). De gemeente kan de ondernemers wel ondersteunen en in geval van noodzakelijke ingrijpende aanpassingen ook meedenken / helpen aan oplossingen op (boven)gemeentelijke schaal, waardoor koppelkansen.

Agrarische bedrijven hebben in de gemeente Ten Boer economische betekenis (direct als inkomen voor agrarisch ondernemers, maar ook indirect van regionale betekenis dankzij bijvoorbeeld agrarische grondstoffen voor de chemie) en als drager van het landschap.

Een aanpak van de agrarische gebouwen moet rekening houden met de bedrijfsmatige eisen aan de hedendaagse akkerbouw en veehouderij, maar ook met het besef dat de boerderijen in belangrijke mate het cultuurhistorische beeld van het landelijk gebied bepalen.

De agrariërs moeten goed betrokken worden bij de gebiedsgerichte aanpak. Ook hier is vaak een bredere agenda aan de orde, met niet alleen schadeherstel en versterking, maar bijvoorbeeld het versneld aanpakken van de asbestdaken. In een aantal gevallen biedt de aanpak ook mogelijkheden om de daken van boerderijen te benutten voor energieopwekking.

Alle betrokkenen dienen voldoende inzicht te krijgen en mede te kunnen bepalen hoe de versterkingsopgave exact vorm krijgt in relatie tot de brede toekomstkansen.

H3 | Organisatie uitvoering

3.1 Organisatie

De bestaande organisatie van de Ten Boer moet zodanig ingericht worden dat zij om kan gaan met het fenomeen aardbevingen en alles wat er daardoor op de gemeente afkomt. Voor de korte termijn zal een aparte organisatie-eenheid hierin het voortouw moeten nemen.

Het organogram in de bijlage geeft een principe-voorstel voor organisatie.

De NCG heeft aangeboden per gemeente een coördinator aardbevingen te financieren. Deze gemeentelijk coördinator is onderdeel van de gemeentelijke organisatie, is de ambtelijk spil in de organisatie en centraal aanspreekpunt voor de projectleiding die door NCG wordt geleverd.

In de prioritaire gebieden gaat een programmamanager van de NCG (met ondersteuning en aangestuurd door een lokale stuurgroep) aan de slag met de gebiedsgerichte aanpak.

Voorstel voor de organisatie die uitvoering kan geven aan Werkplan 2016 (NB: nog beter enten op concrete opgave! Eerste oefening op basis van huidige Groningse praktijk):

- gemeentelijk coördinator Ten Boer met projectondersteuning
De gemeentelijk coördinator moet worden gezien als de rechterhand van de gemeentesecretaris aangezien het aardbevingendossier zich over het gehele gemeentelijk beleidsveld uitstrekt.
Ambtelijk opdrachtgever: PM
- Een kernteam waarin de volgende beleidsdisciplines en expertise samenkomen (komen 1 x per week bij elkaar)
  - Calamiteiten/Veiligheidsfunctionaris
  - Adviseur communicatie en bestuur (in – en extern)
  - Adviseur stedenbouw/landschap
  - Bouwkundige (fysieke vastgoed)
  - Contactpersoon economie/bedrijven, linking pin tussen bedrijven en gemeenten)
- In de tweede schil (informerend en adviserend) expertise overige relevante disciplines c.q. betrokkenen (komt plenair 1x per maand bij elkaar, verder op projectbasis en op afroep):
  - monumenten / cultuurhistorie
  - woningbouw
  - onderwijs en kindvoorzieningen
  - wijkgericht werken/sociale teams
  - infrastructuur
  - adviseur ondergrond
  - VTH
  -
- Projectteams op uitvoeringsniveau hebben elk een eigen stuurgroep c.q. bestuurlijke afstemming. In de projectteams is ook expertise nodig uit het kernteam en de zogenaamde 2e schil. De rol van het NCG in de projectteams varieert van projectmanagement (dorpenaanpak) tot vertegenwoordiging of bemiddeling door NCG. De bestuurlijke afstemming is ook afhankelijk van de aard van het project.

3.2 Communicatie

3.2.1 Communicatie extern

De samenwerking in de regio, uitwisseling van informatie en afstemming met gemeenten en andere partijen is van groot belang om Ten Boer zo snel mogelijk aardbevingsbestendig en vitaal te maken.

De gebiedsgerichte aanpak zal ook per dorp nadrukkelijk samen met alle partijen een gebiedsvisie en gebiedsversterkingsplan opstellen.

De externe communicatie en afstemming kent een hoge dynamiek. Veel nieuwe informatie en bijbehorende adviezen zullen uit de richting van de NCG komen, die voor de gehele regio opereert. Ook zal de gebiedsgerichte aanpak in relatief hoog tempo besproken en vormgegeven worden.

Nieuwe inzichten en reacties daarop in termen van maatregelen en beleidsbeïnvloeding zullen 2016 kenmerken. Voortdurend schakelen tussen alle partijen in de regio, ambtelijke en bestuurlijke organisatie en inwoners en andere "klanten" is daarom noodzakelijk om goed in te spelen op elke verandering. Hierbij gaat het om:

- overleg met NCG (is geborgd op verschillende niveaus en voor diverse opgaven)
- overleg met NAM en CVW
- samenwerken met gemeente Groningen
- afstemming binnen BTW cluster
- overleg met andere externe partners (intermediaire adviesbureaus, schade inspecteurs),
- bijdragen aan regionale aanpak (w.o. procedures).
- externe agendering van gemeentelijke belangen (zoals ervoor zorgen dat er adequate regelingen voor de gemeente komen, bijvoorbeeld voor het Onderwijs transitieplan),
- bijdrage aan de voortdurende actualisering van het MJP (met behartiging van de gemeentelijke belangen)

NCG neemt ook het initiatief tot het inrichten van een loket/steunpunt voor burgers en een loket voor bedrijven waarnaar de gemeente kan doorverwijzen.

3.2.2 Communicatie intern

Ook los van de aardbevingen opereert de gemeente Ten Boer steeds meer in nauwe samenwerking met andere gemeenten en uitvoeringsorganisaties. Vrijwel alle vergunningstaken worden al uitbesteed aan de Omgevingsdienst Groningen (ODG). En de uitvoering van het veiligheidsbeleid ligt primair bij de Veiligheidsregio (VRG). En in een groot deel van de ambtelijke inzet wordt voorzien door de gemeente Groningen op basis van een DVO (dienstverleningsovereenkomst).

Ondanks deze samenwerkingsverbanden blijft interne afstemming en verankering van alle eerder genoemde activiteiten in de eigen gemeente onveranderlijk belangrijk:

- Een herkenbaar centraal aanspreekpunt bij de gemeente Ten Boer;
- Algehele advisering aan College en informatievoorziening aan Raad (vertaling externe ontwikkelingen naar gemeente, regie, planning);
- Interne regie uitvoering en ontwikkeling (vervolg geven aan College besluiten, anticiperend op alle externe dynamiek).

3.3 Financiën PM

3.3.1 Kosten

De geraamde inzet die in 2016 nodig is om de gemeente Ten Boer aardbevingsbestendig en vitaal te maken, bedraagt .... fte.

Daarnaast is ca. .... fte extra geraamd voor de Omgevingsdienst Groningen.

De kosten voor deze arbeidsinzet worden geraamd op ....

3.3.2 dekking

De dekking van de benodigde inzet in 2016 wordt voorzien in:

- 1 fte door NCG
- ...

BIJLAGE: Voorstel organogram aardbevingen Gemeente Ten Boer

